REZOLUCIJA (EU) 2023/1872 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 10. svibnja 2023.

s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Europske agencije za kemikalije (ECHA) za financijsku godinu 2021.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Europske agencije za kemikalije za financijsku godinu 2021.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0133/2023),

A. budući da je prema izvještaju o prihodima i rashodima ([1]) Europske agencije za kemikalije („Agencija") za financijsku godinu 2021. njezin konačni proračun iznosio 110 728 826 EUR, što predstavlja povećanje od 1,25 % u odnosu na 2020.; budući da oko 26 % proračuna Agencije proizlazi iz naknada i pristojbi, a 72 % iz proračuna Unije i trećih zemalja;

B. budući da je Revizorski sud u svojem izvješću o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Agencije za financijsku godinu 2021. („izvješće Revizorskog suda") izjavio da je dobio razumno jamstvo da je godišnja računovodstvena dokumentacija Agencije pouzdana te da su temeljne transakcije zakonite i pravilne;

Proračunsko i financijsko upravljanje

1. sa zadovoljstvom primjećuje da je praćenje proračuna tijekom financijske godine 2021. rezultiralo stopom izvršenja proračuna od 98,39 % u pogledu odobrenih sredstava za preuzimanje obaveza za tu godinu, što predstavlja blago smanjenje od 0,10 % u odnosu na 2020., te da je stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje iznosila 86,23 %, što predstavlja smanjenje od 1,31 % u odnosu na 2020.;

2. napominje da se Agencija financira naknadama koje plaća sektor i doprinosom Unije za uravnoteženje u skladu s Uredbom (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]), Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) i Uredbom (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) te doprinosom Unije u vezi s aktivnostima u skladu s nizom direktiva o okolišu i međunarodnim konvencijama; nadalje napominje da je Agencija 2021. prikupila prihode od naknada u ukupnom iznosu od 30 198 445 EUR, dok je iz proračuna Unije primila 79 665 478 EUR (uključujući doprinose trećih zemalja) te 4 349 206 EUR od doprinosa u okviru posebnih sporazuma; uviđa da su se od krajnjeg roka za registraciju u skladu s Uredbom (EZ) br. 1907/2006, koji je bio 2018., znatno smanjili prihodi Agencije od naknada, zbog čega se za financiranje svojeg djelovanja mora sve više oslanjati na Uniju;

([1]) SL C 141, 29.3.2022., str. 120.

([2]) Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije te o izmjeni Direktive 1999/45/EZ i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 793/93 i Uredbe Komisije (EZ) br. 1488/94 kao i Direktive Vijeća 76/769/EEZ i direktiva Komisije 91/155/EEZ, 93/67/EEZ, 93/105/EZ i 2000/21/EZ (SL L 396, 30.12.2006., str. 1.).

([3]) Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006. (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

([4]) Uredba (EU) br. 528/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje na tržištu i uporabi biocidnih proizvoda (SL L 167, 27.6.2012., str. 1.).

3. naglašava da je potrebno riješiti problem nedostatka predvidljivosti prihoda Agencije od naknada; poziva Komisiju da bez odgode podnese svoj prijedlog za jačanje upravljanja Agencije i povećanje održivosti njezina modela financiranja, u skladu sa svojom obvezom iz Strategije održivosti u području kemikalija ([5]);

Uspješnost

4. prima na znanje da je Agencija revidirala strateški plan za razdoblje 2019. – 2023.; napominje da je Agencija ostvarila 194 od 214 mjera i rezultata utvrđenih u programu rada za 2021. te da 18 mjera i rezultata nije ostvareno uglavnom zbog pandemije bolesti COVID-19, odnosno konkretno zbog kašnjenja doprinosa partnera ili njihova doprinosa koji je bio manji od predviđenog; cijeni činjenicu da su ostvareni ključni pokazatelji uspješnosti kao i činjenicu da je Agencija skrenula pozornost na mjere kojima se može poboljšati učinkovitost i djelotvornost rada Agencije; međutim, preporučuje Agenciji da uzme u obzir pokazatelje koji još nisu ostvareni ili u čijem se ostvarenju zaostaje;

5. smatra da je Agencija pokretačka snaga među regulatornim tijelima u provedbi zakonodavstva Unije o kemikalijama u korist zdravlja ljudi i okoliša, te za inovacije i konkurentnost; konstatira da Agencija pruža informacije o kemikalijama, pomaže poduzećima da budu u skladu sa zakonodavstvom i promiče sigurnu uporabu kemikalija;

6. prima na znanje postignuća Agencije u području utvrđivanja rizika od zabrinjavajućih tvari i upravljanja njime koja, među ostalim, obuhvaćaju ukupno 371 provjeru usklađenosti provedenu 2021. te dostavljanje nacrta evaluacije i nacrta profila rizika za dvije tvari, s ciljem utvrđivanja novih postojanih organskih onečišćujućih tvari; prima na znanje postignuća u području sigurne i održive uporabe kemikalija u industriji, koja uključuju, među ostalim, obvezu obavješćivanja o opasnim smjesama za profesionalnu i potrošačku upotrebu koja je započela 2021.; prima na znanje postignuća Agencije u području održivog upravljanja kemikalijama provedbom zakonodavstva Unije, posebno *ad hoc* potporu Komisiji u ranoj fazi provedbe Strategije održivosti u području kemikalija;

7. pozdravlja činjenicu da je Agencija pojačala svoje napore u praćenju usklađenosti i da je u velikoj mjeri bila uspješna u otkrivanju neusklađenih registracija i praćenju poduzeća koja trebaju pojasniti dostavljene podatke; sa zabrinutošću napominje da, unatoč tim naporima, oko 40 % tih poduzeća još uvijek ne ispunjava svoje obveze; napominje da je provedba u suradnji s državama članicama dugotrajan proces i da bi se predmeti mogli brže riješiti kad bi Agencija na raspolaganju imala zakonodavna sredstva za povlačenje registracijskih brojeva poduzeća koja ne poštuju pravila;

8. prima na znanje da Agencija s pomoću memoranduma o razumijevanju blisko surađuje s drugim agencijama Unije, kao što su Europska agencija za sigurnost hrane, Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti te Europska agencija za lijekove; ističe da je takav pristup važan kako bi se osigurala dosljednost među djelovanjima tih agencija i ispunili zahtjevi dobrog financijskog upravljanja; pozdravlja razmjenu usluga i potiče suradnju među agencijama Unije kada god je to moguće;

9. konstatira da je Agencija 2021. započela zajednički projekt s Europskom agencijom za okoliš kako bi poduprla Komisiju u razvoju okvira pokazatelja za kemikalije radi praćenja pokretača i učinaka kemijskog onečišćenja te mjerenja učinkovitosti zakonodavstva o kemikalijama;

10. konstatira da je Agencija pružila znanstveno-tehničku potporu Komisiji u provedbi Strategije održivosti u području kemikalija te da je objavila svoje petogodišnje izvješće o primjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 i Uredbe (EZ) br. 1272/2008 ([6]);

([5]) Strategija održivosti u području kemikalija: Prelazak na netoksični okoliš, COM(2020)0667, 14. listopada 2020., str. 16.

([6]) Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006. (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.).

Kadrovska politika

11. konstatira da je 31. prosinca 2021. bilo izvršeno 97,41 % plana radnih mjesta, odnosno da su bila zaposlena 453 privremena djelatnika od 467 radnih mjesta za privremene djelatnike odobrenih u okviru proračuna Unije (u odnosu na 463 odobrena radna mjesta 2020.); primjećuje da je, osim toga, 2021. za Agenciju radilo 130 ugovornih djelatnika i troje upućenih nacionalnih stručnjaka;

12. ističe da je potrebno osigurati da Agencija raspolaže dovoljnim brojem članova osoblja i da ono može odgovoriti na potrebe europskog zelenog plana, Unijine Strategije održivosti u području kemikalija i akcijskog plana za kružno gospodarstvo, posebno imajući u vidu ostvarivanje cilja nulte stope onečišćenja;

13. žali zbog toga što se povećala visoka rodna neravnoteža u višem i srednjem rukovodstvu Agencije, pri čemu su 27 (82 %) mjesta zauzimali muškarci, a 6 (18 %) žene; napominje da je Agencija, kad je riječ o sastavu upravnog odbora prema spolu, navela da je u njemu 15 muškaraca (42 %) i 21 žena (58 %), a kad je riječ o ukupnom broju zaposlenih, 261 muškarac (46 %) i 312 žena (54 %); pozdravlja činjenicu da je Agencija u ožujku 2022. donijela Povelju o raznolikosti i uključivanju, čiji je cilj povećati udio podzastupljenih rodova i na razini podrške i na razini upravljanja; poziva Agenciju da što prije poduzme konkretne mjere za postizanje rodne ravnoteže na svim hijerarhijskim razinama Agencije i da o tome izvijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice;

14. napominje da Agencija provodi politiku protiv uznemiravanja i raspolaže odgovarajućim smjernicama; pozdravlja činjenicu da je Agencija 2021. organizirala osposobljavanje u području sprečavanja uznemiravanja za cjelokupno osoblje; potvrđuje da uprava promiče primjereno ponašanje organizacijom sastanaka između osoblja i povjerljivih savjetnika te nuđenjem posredovanja u slučajevima sukoba preko osposobljenih posrednika na radnome mjestu;

15. podsjeća na važnost razvoja dugoročne politike ljudskih resursa u pogledu ravnoteže između poslovnog i privatnog života, cjeloživotnog usmjeravanja i nuđenja posebnih mogućnosti osposobljavanja za razvoj karijere, rodne ravnoteže među članovima osoblja na svim razinama, rada na daljinu, prava na isključivanje, poboljšanja geografske ravnoteže kako bi se postigla odgovarajuća zastupljenost svih država članica te zapošljavanja i integracije osoba s invaliditetom kao i osiguravanja jednakog postupanja prema njima i širokog promicanja njihovih mogućnosti;

Postupanje u slučaju sukoba interesa i njihovo sprečavanje te transparentnost

16. pozdravlja činjenicu da Agencija na svojim internetskim stranicama i dalje objavljuje životopise svih članova upravnog odbora i svojih odbora, uključujući i životopise njihovih predsjednika koji su članovi osoblja Agencije, izvršne direktorice i svih članova žalbenog vijeća; pozdravlja činjenicu da se pravila Agencije o sprečavanju sukoba interesa primjenjuju tijekom cijelog trajanja radnog odnosa zaposlenika i da se, kako bi se zaštitila neovisnost, vanjski stručnjaci koji sudjeluju u znanstvenim odborima, upravnom odboru i forumu za provedbu provjeravaju na temelju šest ciljanih kriterija prihvatljivosti;

17. napominje da 2021. nije zabilježen nijedan slučaj aktivnosti zviždača; sa zadovoljstvom primjećuje da je Agencija uspostavila potreban okvir kojim se uređuje zaštita zviždača na razini Agencije;

18. ustraje u tomu da je potrebno uvesti sustavnija pravila o transparentnosti, nespojivosti dužnosti, sukobu interesa, nezakonitom lobiranju i tzv. kružnim vratima (engl. *revolving doors*); međutim, napominje da članovi osoblja Agencije moraju prijaviti nove profesionalne djelatnosti prve dvije godine nakon napuštanja Agencije te da im Agencija može zabraniti novu djelatnost ili je uvjetovati; napominje da je Upravni odbor Agencije u prosincu 2016. revidirao strategiju Agencije za borbu protiv prijevara; poziva Agenciju da ojača svoje mehanizme unutarnje kontrole, među ostalim i uspostavom unutarnjeg mehanizma za borbu protiv korupcije;

Unutarnja kontrola

19. napominje da Služba za unutarnju reviziju (IAS) 2021. nije provela posebnu reviziju usmjerenu na pripremu strateškog plana revizije za razdoblje 2022. – 2024.; sa zadovoljstvom napominje da je nakon revizije integrirane regulatorne strategije iz 2020. donesen zaključak da se sve preporuke mogu zaključiti; sa zadovoljstvom napominje da je Služba za unutarnju reviziju zaključila preostale otvorene preporuke iz naknadne revizije upravljanja uspješnošću provedene 2020.;

20. napominje da je služba Agencije za unutarnju reviziju provela tri jamstvene revizije pravilnosti i kvalitete sustava unutarnje kontrole te učinkovitosti i uspješnosti operacija; napominje da je prva revizija utvrđivanja i evaluacije okolišnih aspekata u Agenciji rezultirala trima preporukama; napominje da je rezultat druge revizija postupka planiranja, praćenja i izvješćivanja Agencije pet važnih preporuka; napominje da je rezultat treće revizije postupka odobravanja biocidnih aktivnih tvari (u okviru programa preispitivanja) pet preporuka (uključujući jednu vrlo važnu preporuku);

21. napominje da je služba Agencije za unutarnju reviziju provela dvije naknadne revizije kako bi provjerila provedbu akcijskih planova, pri čemu je zaključeno da se jedna vrlo važna i dvije važne mjere još uvijek provode; poziva Agenciju da tijelo nadležno za davanje razrješnice obavještava o razvoju događaja u tom pogledu;

22. podsjeća na važnost jačanja sustava upravljanja i kontrole kako bi se osiguralo pravilno funkcioniranje Agencije; snažno ustraje u tome da su nužni učinkoviti sustavi upravljanja i kontrole kako bi se izbjegli mogući slučajevi sukoba interesa, manjak *ex ante*/*ex post* kontrola, neodgovarajuće upravljanje proračunskim i pravnim obvezama te neprijavljivanje problema u registru iznimaka;

Digitalizacija i zelena tranzicija

23. sa zadovoljstvom prima na znanje da je Agencija 2021. provela obveznu kampanju za podizanje razine osviještenosti o sigurnosti te je uvela mjere naprednije zaštite elektroničke pošte, koje uključuju sigurnosne značajke kao što su okruženje sigurnosne ograde (engl. *sandboxing*) za privitke e-pošte, sigurne poveznice za URL-ove u porukama e-pošte i napredno otkrivanje, među ostalim; sa zadovoljstvom primjećuje da je Agencija poboljšala sposobnost otkrivanja neovlaštenog ulaska i zlouporabe identiteta kako bi detetektirala daljnje napredovanje prema kritičnijim sustavima nakon početnog neovlaštenog pristupa jednom od sustava Agencije nižeg profila;

24. napominje da Agencija primjenjuje i slijedi najsuvremenije sigurnosne prakse kako bi zaštitila povjerljive informacije u informacijskim sustavima Agencije i u tranzitu s ovlaštenim korisnicima kao što su tijela država članica te da redovito potvrđuje učinkovitost postojećih sigurnosnih mjera provođenjem internih procjena rizika i procjena osjetljivosti te sigurnosnih ispitivanja koje provode neovisni stručnjaci za sigurnost;

25. napominje da je Agencija razvila program rada u području okoliša za razdoblje 2020. – 2022. i u njemu utvrdila ciljeve za smanjenje potrošnje prirodnih resursa, smanjenje otpada i smanjenje ugljičnog otiska Agencije; sa zadovoljstvom konstatira da je sustav upravljanja okolišem (EMS) koji je Agencija certificirala u skladu s normom ISO 14001 uspješno prošao nadzornu reviziju, unutarnju reviziju, vanjsku analizu utjecaja na okoliš i reviziju utjecaja na okoliš;

26. podsjeća na važnost povećanja digitalizacije Agencije u pogledu unutarnjeg djelovanja i upravljanja, ali i kako bi se ubrzala digitalizacija postupaka; naglašava da Agencija u tom pogledu i dalje treba biti proaktivna kako bi se izbjegao digitalni jaz među agencijama; skreće pozornost, međutim, na potrebu za poduzimanjem svih potrebnih sigurnosnih mjera kako bi se izbjegao rizik u pogledu sigurnosti obrađenih informacija na internetu;

27. potiče Agenciju da blisko surađuje s ENISA-om (Agencijom Europske unije za kibersigurnost) i CERT-EU-om (Timom za hitne računalne intervencije europskih institucija, tijela i agencija) te da provodi redovite procjene rizika svoje informatičke infrastrukture i osigura redovite revizije i testiranja svoje kiberobrane; predlaže da se svim članovima osoblja Agencije ponude redovito ažurirani programi osposobljavanja u području kibersigurnosti; poziva Agenciju da brže razvije svoju politiku kibersigurnosti, provede je do 31. prosinca 2023. i o tome izvijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice;

Kontinuitet poslovanja za vrijeme COVID-19 krize

28. napominje da je Agencija, nakon sveobuhvatnog i dugoročnog rada na daljinu koji je bio na snazi tijekom prethodnih godina, uložila napore u uvođenje novih vrsta podizanja razine osviještenosti osoblja; napominje da je Agencija 2021. organizirala 18. godišnji sastanak Mreže službenika za sigurnost te da se na njemu raspravljalo o pitanjima povezanima s novim alatom za upravljanje identitetom te posljedicama Strategije održivosti u području kemikalija na IT i informatičku sigurnost;

Ispitivanja na životinjama

29. ističe činjenicu da je Agencija nastavila ulagati napore u postupno ukidanje ispitivanja na životinjama u Europi u mjeri u kojoj je to moguće u skladu s postojećim regulatornim okvirom; pozdravlja činjenicu da je Agencija u svoj Odjel B2 za računalnu procjenu uvela obvezu provedbe metoda koje ne uključuju životinje; smatra da je to nužan korak u pravom smjeru, ali da nije dostatan; stoga potiče Agenciju da surađuje sa svim dionicima kako bi se ubrzao prijelaz na potpunu upotrebu metoda za ispitivanje kemijske sigurnosti koje ne uključuju životinje; ponavlja da se od poduzeća zakonom zahtijeva da upotrebljavaju alternativne metode kad god je to moguće te da bi poduzeća testiranja na životinjama trebala provoditi samo u nedostatku drugih opcija;

30. potiče Agenciju da uspostavi radnu skupinu usmjerenu na smanjenje i zamjenu ispitivanja na životinjama;

31. pozdravlja činjenicu da će Komisija surađivati s Agencijom na planu za utvrđivanje potrebe za prijelazom na sustav za reguliranje industrijskih kemikalija koji ne uključuje testiranje na životinjama; smatra da bi Europska agencija za sigurnost hrane i Europska agencija za lijekove trebale biti dio tima koji će raditi na tome planu; poziva na to da taj plan sadržava ambiciozne i dalekosežne ciljeve kako bi se ubrzala regulatorna upotreba i prihvaćanje metoda koje ne uključuju životinje;

Ostale primjedbe

32. napominje da je 2021. organizirano osposobljavanje u području zaštite od požara i evakuacije za sve zaposlenike Agencije, kao i posebna obuka za pružatelje usluga u prostorima Agencije; pozdravlja činjenicu da je plan spašavanja u slučaju nužde ažuriran i proslijeđen tijelima za spašavanje u Helsinkiju; napominje da je ovlaštena finska organizacija za osposobljavanje organizirala osposobljavanje o zaštiti od zračenja za službenika Agencije zaduženog za zaštitu od zračenja;

33. napominje da je Agencija 2021. nastavila promicati svoj rad putem medija, što je dovelo do više od 4 000 isječaka, od kojih je 58 % preneseno u općim medijima; napominje da je osoblje Agencije nastavilo aktivno dijeliti sadržaj putem vlastitih kanala društvenih medija i da je Agencija 2021. bila aktivna na društvenim mrežama (Twitter, LinkedIn i Facebook) te da je surađivala s državama članicama i dionicima na zajedničkim kampanjama, kao što je jedinstveni identifikator formule;

34. potiče Agenciju da nastavi razvijati sinergije (u područjima kao što su ljudski resursi, upravljanje zgradama, informatičke usluge i sigurnost) te jačati suradnju, razmjenu dobrih praksi i rasprave o područjima od zajedničkog interesa s drugim agencijama Unije s ciljem poboljšanja učinkovitosti;

35. u vezi s drugim primjedbama koje su priložene Odluci o razrješnici i horizontalne su naravi upućuje na svoju Rezoluciju od 10. svibnja 2023. ([7]) o uspješnosti, financijskom upravljanju i nadzoru agencija.

([7]) Usvojeni tekstovi od tog datuma, P9_TA(2023)0190.